

El maig és el mes clau del procés cap a la independència (1): el perill de derrotar-nos nosaltres

Hem començat l'abril. En el teòric marcador de la desconnexió som a quinze mesos, ja. Però en el de la pràctica comencem a entrar en el moment definitiu. A parer meu, el mes de maig serà un dels punts clau per a saber si som capaços de proclamar la independència o no. Fa anys que alguns em sentiu dir que Espanya ja no pot derrotar-nos, però que nosaltres podem perdre la batalla tots sols. Doncs bé, la gran oportunitat de derrotar-nos sols la tenim d'avui en trenta.

El calendari, capritxós com sempre, ha concatenat un seguit de peces de les quals hem de ser capaços d'emergir reforçats. Perquè, altrament, tindrem problemes de debò, segurament definitius.

Hi ha quatre situacions que coincidiran al mes de maig, amb una influència decisiva sobre el futur del procés. Cronològicament, en primer lloc, si no hi ha cap solució que ara no sapiguem veure, el primer de maig s'esgotarà el termini per a formar govern a Espanya i per tant, s'hauran de tornar a convocar eleccions, el 26 de juny. En segon lloc, durant el mes de maig el govern ha de presentar el projecte de pressupost, per tal que siga votat al juliol pel ple del parlament. En tercer lloc la CUP, el 22 de maig, farà l'assemblea nacional. I en quart lloc entrarem de ple en el procés de renovació anual de càrrecs de l'Assemblea Nacional Catalana.

Encara podríem afegir-hi un parell de variants més. Em referesc sobretot a la reacció que en algun moment es farà inevitable contra la judicialització de la vida política catalana que ha emprès l'estat espanyol, molt concretament en defensa del poder municipal. Deixant de banda uns quants membres del govern anterior, ja hi ha afectats 381 municipis dels 948 del total del Principat i la xifra va augmentant de dia en dia. I parle també de la possibilitat que finalment no hi haja eleccions al parlament espanyol, sinó un acord de govern. Perquè, siga quin siga, endurirà la reacció contra el procés cap a la independència.

Objectivament, i d'això en parlaré a l'editorial de demà, avui el conflicte Catalunya-Espanya és en el millor lloc que mai hauríem pogut imaginar. Tot allò que ens arriba, totes les sensacions que percebem, totes les dades que acumulem indiquen que no és que el tomb ja s'acoste, sinó que ja s'ha fet i que només cal executar el programa. Fins i tot executar-lo abans dels famosos quinze mesos que marca encara el full de ruta, probablement enguany. Aquesta és una perspectiva que considera sensata tothom qui intervé en la conducció política del procés.

Però el maig serà el gran obstacle. Perquè al maig prendrem col·lectivament unes decisions que afectaran el desenllaç del procés d'independència i que es poden fer visibles, en quatre camps diferents, de dues maneres.

—Pel que fa a les eleccions espanyoles del 26 de juny, l'independentisme pot acudir-hi donant suport a una sola candidatura —i això no vol necessàriament pactant una candidatura unida de CDC i ERC— o anar-hi separatament.

—Pel que fa al pressupost, la CUP pot decidir de donar-hi suport o no, especialment si el debat no se centra en la concreció pràctica d'aquest pressupost.

—Pel que fa a l'assemblea de la CUP, pot eixir-ne una direcció estratègica consensuada i constructiva o pot haver-hi un trencament que afectaria greument l'actual pseudo-majoria parlamentària de l'independentisme.

—I pel que fa a l'ANC, es poden renovar els càrrecs amb un cert ordre i normalitat o podem trobar-nos també amb una trencadissa interna incontrolable que destruesca la principal organització independentista del país. És evident que els personalismes poden fer molt mal, però també és cert que el funcionament de l'ANC es troba lligat a algunes absurditats que cal canviar.

Tot això, tot, ho haurem de resoldre el mes de maig, amb responsabilitats diverses per part d'actors diversos. I, de resultes de les decisions que prenguem, al mes d'agost podem trobar-nos en dues situacions radicalment diferents.

Situació primera. L'independentisme guanya amb claredat les eleccions espanyoles a Catalunya, fins i tot –si sap aprofitar el desencís envers la política espanyola– amb un resultat millor que al 27-S. Esdevé així un bloc impossible de marginar al congrés espanyol i les cancelleries europees reben el senyal que el procés és imminent i que són cridades a intervenir-hi. El Parlament de Catalunya, consolidada la majoria independentista, aprova el nou pressupost, accelera el pla de xoc i l'adopció de mesures imprescindibles per a dotar de cos i contingut les estructures d'estat i fa que totes les peces encaixen per a aprofitar la reacció del nou executiu espanyol com a detonant de la crisi definitiva. Amb l'Assemblea vigoritzada, es convoca un Onze de Setembre dissenyat per a demostrar al món que hi ha la majoria parlamentària, i potser fins i tot la majoria de vots el 26 de juny, i que es manté intacta la mobilització popular. Així entrem a la tardor amb el conflicte a punt d'esclatar d'una manera imminent i amb la independència dibuixant-se molt més a la vora que no preveu el full de ruta.

Situació segona. L'independentisme posa en relleu totes les febleses, s'autoinfligeix una derrota en tots els camps i –migpartit i barallat– és incapaç d'aprofitar la feblesa de l'estat. La traducció d'açò és que CDC i ERC van separades a les eleccions espanyoles i la CUP no hi compareix, de manera que entre tots tres faciliten la victòria d'Ada Colau. Aquesta victòria és la tercera en quatre eleccions seguides, de manera que totes les cancelleries europees posen en quarantena el suport real de l'independentisme català. Amb la CUP trencada en dos blocs irreconciliables, l'aprovació del pressupost esdevé pràcticament impossible i, per tant, el govern ha de convocar noves eleccions catalanes a la tardor, a les quals els partits acudiran separats i barallats, donant-se la culpa els uns als altres d'haver destruït l'ocasió històrica que teníem al davant. Amb això s'obre de bat a bat la possibilitat que el pròxim president no siga cap independentista. L'ANC, corcada per les picabaralles personalistes i impotent davant la situació política, convoca un Onze de Setembre sense condicions objectives d'èxit, que és un fracàs comparat amb qualsevol altra manifestació anterior i que certifica davant Europa la crisi total. Tornem a l'autonomia. Derrotats.

Evidentment, entre la primera opció i la segona pot haver-hi matisos i variants. No cal que tot isca bé i també és possible que no tot isca malament. No passarà o tot o tot. Però no ens enganyem: o tendim cap a la primera situació o tendim cap a la segona. I, arribat l'estiu, no hi haurà possibilitat de marxa enrere, llevat que hi haja algun cataclisme impossible d'imaginar ara mateix.

Durant anys he aguantat amb paciència una cantarella que afirmava que jo era un optimista. Sempre ho he negat. Sempre he dit que jo no ho era, d'optimista, sinó que tota la informació que m'arribava anava en la línia de veure amb optimisme la situació que s'anava creant. Sempre ha parlat amb dades a la mà i amb dibuixos estratègics al cap. Avui faig això mateix, però amb més preocupació que mai. Perquè totes les dades indiquen que tenim un peu i mig en la Catalunya independent, però que el mig que falta per a entrar-hi podria malmetre la maniobra que tant ha costat de bastir.

Crec que CDC, ERC, CUP i ANC tenen durant aquest mes de maig una cita amb la història. Si ho fan bé, això ja no tindrà aturador i si ho fan malament haurem d'esperar una altra oportunitat.

I per això crec que la nostra obligació –vull dir la d'aquells que volem la independència de Catalunya més que no cap projecte polític o personal concret– és d'avisar amb tanta solemnitat com siga possible de la cruïlla que tenim a trenta dies de distància i fins a quin punt serà transcendental per a tots. Ningú no té la raó en tot. Ningú no té el dret d'imposar el seu punt de vista com si fos l'únic possible. Tots quatre tenen l'obligació de pensar en la gent i fer-ho tan bé com sàpiguen i una mica més.

[A sota trobareu els comentaris dels subscriptors a aquest editorial. Entre més serveis, els subscriptors reben aquest editorial el dia abans de publicar-lo al vespre, i poden afegir-hi la seua opinió. VilaWeb necessita el vostre suport per a poder continuar oferint-vos aquestes informacions i opinions cada dia. Us demanem que si ens voleu ajudar, amb una petita quantitat us feu subscriptors del diari. Per a saber-ne més, [aneu ací](#).]